

Geachte heer, mevrouw,

Het Ctgb heeft, vooruitlopend op besluitvorming op de aanvragen voor (her)beoordeling van glyfosaathoudende middelen, twee principebesluiten genomen die gelden als uitgangspunt voor de herbeoordeling van alle renewalaanvragen en voor de beoordeling van aanvragen voor nieuwe glyfosaathoudende middelen.

Middels deze brief informeren wij u als aanvrager met een lopende aanvraag voor een middel op basis van glyfosaat over deze besluiten. Afhankelijk van de aangevraagde GAP zijn deze besluiten meer of minder van toepassing op uw aanvraag. Over de voortgang van uw eigen aanvraag zult u zoals gebruikelijk via de betreffende projectleider worden geïnformeerd. Wanneer u na lezing van deze brief nog vragen heeft kunt u uiteraard altijd contact met hem/haar opnemen.

De Collegebesluiten betreffen de lijn die bij de (her)beoordeling gevolgd gaat worden met betrekking tot (1) normoverschrijdingen van glyfosaat in oppervlaktewater, dat bestemd is voor de bereiding van drinkwater en (2) vooroogsttoepassingen van glyfosaat.

Glyfosaat in oppervlaktewater dat bestemd is voor de bereiding van drinkwater

Een onderdeel van de (her)beoordeling die het Ctgb momenteel uitvoert is de toetsing aan de drinkwaternorm¹. Uit monitoringsdata over reeksen van jaren is gebleken dat de kwaliteit van het oppervlaktewater in de stroomgebieden van de Rijn en Drentsche Aa voor wat betreft glyfosaat voldoet aan de drinkwaternorm, maar dat in het stroomgebied van de Maas op diverse meetpunten in de nabijheid van drinkwaterinnamepunten concentraties glyfosaat gevonden worden boven de drinkwaternorm. De norm wordt al bij binnenkomst van de Maas in Nederland overschreden, maar het Nederlands gebruik draagt eveneens bij aan de normoverschrijdingen verderop in het stroomgebied. Het is dus een gedeeld Belgisch en Nederlands probleem, wat we via twee routes willen aanpakken. De mate van overschrijding neemt stroomafwaarts af en sinds enkele jaren is een trend zichtbaar van afname van de piekconcentraties waardoor de 90-percentielwaarde steeds dichterbij de buurt van de drinkwaternorm. De toetsconcentratie blijft vooralsnog echter boven de drinkwaternorm. Dat vraagt om maatregelen in Nederland en overleg met België over de in België ingezette en voorgenoemde maatregelen.

Het Ctgb analyseert deze voortdurende normoverschrijdingen op enkele innamepunten op basis van gegevens van aanvragers en overige publiekelijk beschikbare informatie, overige monitoringsgegevens en data over effecten van reeds genomen maatregelen ter beperking van de normoverschrijdingen. Tot deze laatste maatregelen behoort ook het verbod (vanaf 1 november 2017) op het professioneel gebruik van gewasbeschermingsmiddelen buiten de land- en tuinbouw². De uitgevoerde analyses hebben aangetoond dat in Nederland het professioneel gebruik op gesloten en half-open verhardingen de grootste bijdrage levert aan de geconstateerde overschrijdingen.

Het Ctgb verleent geen toelating *'als na toepassing van het gewasbeschermingsmiddel bij de voorgestelde gebruiksvoorwaarden, in het oppervlaktewater een concentratie van de werkzame stof of van relevante metabolieten, afbraak- of reactieproducten verwacht kan worden die wanneer het oppervlaktewater in of van het gebied waarvoor de toepassing wordt beoogd, bestemd is voor de winning van drinkwater, de concentraties overschrijdt boven welke de naleving van de*

¹ Conform de Evaluation Manual, Chapter 6 Fate and behaviour NL part; versie 2.4., maart 2019

² Per 1 november 2017 is het professioneel gebruik van gewasbeschermingsmiddelen buiten de landbouw verboden. Er gelden enkele uitzonderingen. Per 31 maart 2016 was het al verboden voor professionele gebruikers om gewasbeschermingsmiddelen te gebruiken op een verhard oppervlak buiten de land- en tuinbouw. (artikel 27b lid 1 Regeling gewasbeschermingsmiddelen en biociden).

kwaliteitseisen voor drinkwater in het gedrang komt, zoals vastgesteld overeenkomstig Richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad. Dit is vastgelegd in artikel 2.5.1.3 van Richtlijn 546/2011, de “Uniforme Beginselen” voor uitvoering van Verordening 1107/2009.

Het Ctgb zal daarom een gebiedsbeperkende maatregel gaan stellen voor het Maasstroomgebied. Door de toepassing op alle gesloten en half-open verhardingen in het stroomgebied van de Maas niet toe te laten zal de bijdrage van het Nederlands gebruik aan de normoverschrijdingen verminderen waardoor deze naar verwachting verder zullen dalen. Bij de emissie naar het oppervlaktewater kan geen onderscheid gemaakt worden tussen professioneel en niet-professioneel gebruik en tussen gebruik binnen of buiten de landbouw. Daarom zullen de toepassingen op gesloten en half-open verhardingen in het Maasstroomgebied noch voor professionele noch voor particuliere gebruikers, noch binnen, noch buiten de landbouw worden toegelaten. Omdat geen toelating voor deze toepassingen wordt verleend, betekent het automatisch dat glyfosaatbevattende middelen in het Maasstroomgebied ook niet meer op gesloten en halfopen verhardingen kunnen worden toegepast voor de uitzonderingen zoals genoemd in de Regeling gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Rbg, art. 8.1-8.3).

Daarnaast zal het Ctgb in overleg treden met de Belgische toelatingsautoriteit om de maatregelen ter vermindering van de problematiek van normoverschrijdingen in de Maas aan beide zijden van de grens op elkaar af te stemmen. Tevens verzoekt het Ctgb het ministerie van I&W om in contact te treden met de Belgische overheid om deze grensoverschrijdende problematiek gezamenlijk op te pakken en met doelgerichte oplossingen te komen.

Voorogsttoepassingen van glyfosaat

Op grond van EU-uitvoeringsverordening 2017/2324 (tot verlenging van de goedkeuring van de werkzame stof glyfosaat) zijn alleen herbicidetoepassingen van glyfosaat toelaatbaar.

Op basis van advies van de NVWA concludeert het Ctgb dat een aantal volveldstoepassingen vlak voor de oogst wordt ingezet voor een versnelde uniforme afrijping van het gewas en daarmee niet als een herbicidetoepassing. Voor de beoordelingen waar Ctgb momenteel aan werkt gaat het om volveldstoepassingen vlak voor de oogst in gewassen van:

- Granen (tarwe, gerst, rogge, haver, triticale en spelt, wintertarwe, wintergerst, zomertarwe, zomergerst);
- Droog te oogsten erwten en bonen;
- Peulvruchten;
- Lijnzaad, koolzaad en mosterd.

Deze toepassingen zijn in strijd met de EU-uitvoeringsverordening en het College acht dit type toepassingen dan ook niet meer toelaatbaar. De overweging daarbij is dat het bij een goede teeltpraktijk niet meer nodig is om onkruiden kort vóór de oogst volvelds te bestrijden.

Pleksgewijze toepassing (maximaal 10% van het perceel) kort voor de oogst is wel te verdedigen als lokale onkruidbestrijding en vanuit dat oogpunt zijn er dus geen bezwaren tegen een toelating, mits uit de (her)beoordeling blijkt dat een dergelijke toepassing veilig is voor mens, dier en milieu.

Het Ctgb zal bij de beoordeling van uw aanvraag toetsen of volveldstoepassingen kort voor de oogst in de hierboven gespecificeerde gewassen zijn aangevraagd en NVWA zal om aanvullend advies worden verzocht indien volvelds toepassingen kort voor de oogst in andere dan de bovengenoemde gewassen wordt aangevraagd. Als de conclusie is dat het gaat om toepassingen om een versnelde en uniforme afrijping van het gewas te stimuleren zal het College het bovengenoemd principebesluit toepassen, en deze toepassingen afwijzen

Wij hopen u met deze brief voorlopig voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Dr. Ingrid Becks-Vermeer
Secretaris/Directeur